

**R. P. Francisci Svarez Granatensis, E Societate Iesv
Doctoris Theologi, Et In Connimbricensi Academia
Sacrarum Litterarum primarii Professoris Opvs, De Virtvte
Et Statv Religionis**

Qvo Quid Contineatvr, Index proximus indicabit

De Obligationibus Religiosorum ex Regula, Prælatione & subiectione
regulari prouenientibus, De varietate Religionum tam in genere, quàm in
specie, De Religione Societatis Iesv in particulari

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, 1626

XV. An in Prælati Religionum sit potestas, tum ad absoluendum suos
subditos à culpis non reseruatis; tum ad deligandum aliis talem
potestatem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93501](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93501)

prohibentur simpliciter fieri, sed licentia Prælati postulat, ut rectè fiant, non videtur dubitandum, quin his Prælati, etiam conuentuales possint huiusmodi licentias sibi concedere, quas alijs dare possunt, dummodo debita moderatione secum vrantur, quam etiam circa alios obseruare tenentur. Probatur, quia hoc est moraliter necessarium iuxta statum horum Prælatorum. Item, quia huiusmodi licentia non tam est actus iurisdictionis, quam cuiusdam domini, eo autem ipso, quod Prælati relinquunt in hac domo tanquam pater & superior illius, relinquunt tanquam dominus suarum actionum, earum scilicet, quæ ad ordinarium modum talis vitæ pertinent, in cuius solet esse necessaria licentia Præpositi totius domus: ergo hoc ipso illi conceditur, ut ipse possit sua facultate facere, quod alijs possunt de eius licentia efficere. Quod semper intelligitur, nisi aliquid ei specialiter prohibeat, cuius licentiam sibi referret superior Prælati.

VIII. In secundo puncto de nouitijs, quod ad vota attinet, superius tractatum est, quod verò pertinet ad communes obseruantias, vel præcepta religionis, in eis locum non habet: quia illi non obligantur in rigore his præceptis, & ita non indigent propria dispensatione; sed vt suæ religioni, & probationi satisfaciunt, indigent licentia Prælati, quam certum est posse ab ipso dari, quantum, vt rectè fiat, prudens causa necessaria sit. Solum ergo potest dubitari de Ecclesiasticis præceptis, aut de effectibus eorum. In quo agi potest vel de obseruantia, & executione talium præceptorum pro tempore tantum illius anni probationis; vel de dispensatione aliqua perpetua, & durabili. Priori modo dicendum est post Prælatum dispensare cum nouitio in his, in quibus posset à suo Episcopo dispensari, vt in ieiunio, vel in audienda Missa, & similibus. Ratio est, quia pro illo tempore gaudet priuilegio exemptionis, & quoad spiritualia sunt sub propria cura Prælatorum religionis: ergo hi Prælati possunt exercere circa illos iurisdictionem quasi Episcopalem, ad quam pertinet hac dispensatio. Et confirmatur, quia hic modus dispensationis regulariter est necessarius, & in tali statu neque expedit, nec conuenienter fieri potest, vt nouitius habeat recursum ad alium Prælatum præter eum regularem, sub cuius disciplina viuit: ergo. Vnde, si Prælati religionis ex proprijs priuilegijs maiorem aliquam in hoc habet potestatem circa suos religiosos, etiam illam extendendam censeo ad nouitios: quia licet nouitius in rigore non sit religiosus, & quoad odiosa non comprehendatur sub hac appellatione, nihilominus quoad gratias, & fauores comprehenditur, iuxta communem doctrinam. Potestas autem dispensandi fauorabilis est, & ideo amplè interpretanda, licet dispensatio sit restringenda.

IX. Posteriori autem modo dicendum est, Prælatum religionis non posse cum nouitijs dispensare, scilicet, dispensationes perpetuas eis concedendo, quæ in eis durent, etiam si postea non profiteantur, sed habitum relinquunt. Probatur, quia illi non sunt absolutè & perpetui subditi. Item, quia esset irrationabilis dispensatio, quæ potius cedere posset in nouimentum religionis, quam in fauorem. Denique, nullo iure, vel priuilegio talis potestas ostendi potest. Vnde etiam colligo, non posse nouitium dispensari virtute priuilegiorum religionis ad effectus perpetuos, seu permanentes in tali persona, etiam si religionem relinquat; quia illa formaliter, vel virtualiter est quædam dispensatio perpetua. Huiusmodi esse censeo dispensationem ad ordines suscipiendos, siue sit dispensatio in irregularitate, siue in interdictis, siue in recipiendo

ordines extra tempora; est enim possit Prælati per priuilegia cum suis religiosi in huiusmodi dispensare, non est extendenda illa potestas ad nouitios, nisi in ipso indulto expressa mentio illorum fiat. Ratio est, quia, considerata materia talium priuilegiorum, non potest prudenter ad nouitios fieri extensio, cum tamen in rigore verborum sub religiosi non comprehendantur; vt per se constat. Assumptum declaratur, tum quia illa extensio non est accommodata statui nouitij, vt sic, nam ille habet statum annum (vt sic dicam) & facile mutabilem; dispensatio autem fit ad rem perpetuam: tum etiam, quia potestas super nouitios solum conceditur ad spirituale regimen eorum pro tempore probationis, & consequenter solum extenditur ad ea, quæ ad hunc finem sunt necessaria; huiusmodi autem dispensationes nihil solent ad illum finem referre: tum denique, quia talis dispensatio posset interdum cedere in iniuriam Episcopi, cui nouitius, vt secularis, subiectus est quasi radicaliter, & erit etiam actualiter, si ad seculum reuertatur, manebitque clericus secularis irregulariter ordinatus, sine licentia sui Episcopi, quod est inconueniens, & contra debitum ordinem: & ideo præsumendum non est Pontificem in hoc sensu concedere priuilegia. Neque obstant priuilegia quædam Sixti IV. quæ referuntur in Mari magno, & in lib. Monum. ordin. concessa Prædicatoribus, & Minoribus, vt cum nouitijs possint dispensare in quibusdam irregularitatibus: quia si illa comprehendunt nouitios, ideo est, quia illos expressè nominant; vnde potius sumitur argumentum ab speciali, nimirum, quando expressè non nominantur, non comprehendunt in huiusmodi priuilegijs: quomodo autem illa priuilegia intelligenda sint, alibi tractatum est. Et simile priuilegium concessum est Societati à Paulo III.

In tertio puncto de dispensatione cum extraneis familiaribus, vel seruientibus religioni, pro regula habendum est, tunc solum extendi hanc facultatem ad has personas, quando in indulto fuerint expressæ. Quia neque in proprietate verborum sub religiosorum nomine comprehenduntur, neque etiam secundum aliquam extensionem, quæ vel in iure, vel in communi modo loquendi habeat aliquod fundamentum. Necessaria ergo est extensio, quæ ab ipso Pontifice fiat per expressa verba, de qua nihil dicere possumus ex iure communi, quia nullum est, quod talem potestatem concedat. Confutenda ergo sunt particularia priuilegia: huiusmodi autem est priuilegium, quod Eugenius IV. concessit monachis S. Hieronymi, quo aliæ religiones per communicationem vtuntur, scilicet, vt Prælati conuentuales possent dispensare cum familiaribus monasteriorum in ieiunijs Ecclesiasticis, vel etiam, vt diebus prohibitis possent ratione infirmitatis carnes, & oia comedere, de consilio medici, vel etiam sine illo, si commodè habere non possent, de quibus vide in Compendio Minorum, verb. *Ieiunium*. §. 7. & in Compend. Societatis, verb. *Dispensatio*. §. 7.

C A P V T XV.

*An in Prælati religionis sui potestas tum ad absol-
uendum suos subditos a culpis non reserua-
tur, tum ad delegandum alijs talem
potestatem.*

QVoniã in superioribus constituimus differen-
tiam inter dispensationem, & absolutionem,
ideo, explicata in tribus proximis capitulis pote-
state dispensandi, necessariũ est de potestate absol-
uendi

I.

uendi in specie dicere. Duplex autem est absolutio; quæ ad præsens pertinere potest, scilicet, à peccatis, & à censuris, vel pœnis Ecclesiasticis: nullum enim aliud spirituale vinculum excogitari potest, quod per absolutionem tollatur: nam si quæ sunt alia, ut legum, irregularitatum, aut votorum, non tolluntur per absolutionem, sed per dispensationem. Duplex ergo hinc oritur quæstio principalis, vna est de potestate absoluendi à peccatis in foro sacramentali: alia de potestate absoluendi à censuris.

II. Circa priorè multa in præsentì dici possent, nisi ex principiis positis in 4. tomo, circa iurisdictionem fori sacramentalis, & ex dictis in superioribus de munere, & iurisdictione Praelatorum regularium, res esset satis nota; & ideo breuiter applicabimus generalia principia ad hanc materiam, proponendo ea, quæ in ipsa seruanda sunt, tam circa peccata non reſeruata in hoc, & duobus capitibus sequentibus; quàm circa reſeruata in cap. 18. & 19. Primò ergo certum est, habere Praelatos religionum ordinariam iurisdictionem ad absoluendum suos subditos religiosos à peccatis. Patet, quia sunt Ordinarij pastores animarum suorum subditorum, & in eos translata est cura, quam Episcopi, vel Parochi habent circa suos subditos seculares: ergo habent prædictam iurisdictionem ex vi sui muneris, quod est habere illam tanquam ordinariam. Denique hoc est per se notum ex usu, & institutione ferè omnium religionum exemptarum, sequiturque necessariò ad ipsam exemptionem, ut supra dictum est. Et ideo hic nihil agimus de religionibus non exemptis, nam illæ sicut sunt sub iurisdictione Episcoporum, ab ipsis, vel per ipsos habere debent suos proprios sacerdotes, seu vicarios, à quibus absoluantur, vel si circa hoc habuerint aliqua specialia priuilegia Pontificia, iuxta illa debent quoad hanc partem, seu iurisdictionem ab Episcopis gubernari.

III. Secundò est certum, hanc iurisdictionem esse in pluribus Praelatis regularibus inter se subordinatis respectu eiusdem seu eorundem subditorum. Explicatur, nam Praelati Conuentuales habent hanc iurisdictionem circa religiosos sui conuentus, & circa eosdem habet Prouinciales eandem iurisdictionem de se æquè immediatam quoad usum absoluendi subditos, si velit, independentèr à voluntate Praelati Conuentualis, vel etiam ipso renuente. Et cum eadem proportionem habet similem iurisdictionem Generalis in eosdem subditos totius religionis, seu ditionis suæ. Hoc etiam est certum ex praxi religionum, & ex intrinseca ratione talium munerum: omnes enim hi sunt proprii, & ordinarij Pastores talium animarum magis, vel minus vniuersales: quæ vniuersalitas non tollit prædictam immediationem quoad potestatem, sed ponit subordinationem inter dictos Praelatos, etiam in usu huius potestatis, ita ut inferior pendeat à superiore, non verò è conuerso. Exemplum est in Parocho, Episcopo, & Pontifice: qui omnes habent iurisdictionem immediatam dicto modo in hoc foro cum subordinatione. Vnde Praelati Conuentuales solent Parochis comparari in hoc foro, quia sunt proximi Pastores ordinarij talium animarum; Prouinciales autem sunt tanquam Episcopi; Generales verò non habent tantam proportionem cum Pontifice, quia ille est simpliciter supremus, & ordinarius Pastor etiam in hoc foro ipsorum religionum; Generales autem sunt sub ipso Summo Pontifice, & ideo solent comparari Archiepiscopis, vel Patriarchis. Sed in hoc differunt ab eis, quod Archiepiscopus non habet iurisdictionem ordinariam in hoc foro in diocesis, suffraganeorum, nisi dum visitat; Generalis autem semper est ordinarius Pastor, & ideo ipse etiam uti potest immedia-

tè tali iurisdictione modo supra dicto. Et hanc existimo esse institutionem & obseruantiam omnium religionum. Video enim non repugnare institui alio modo huiusmodi Praelationes vniuersales, & præcipuè Generalis Praelati, ut scilicet in hoc foro non preoccupet munus proprii, & immediati Praelati, ad quem maximè pertinet conscientiam subditi cognoscere; sed nihilominus talis institutio non esset accommodata statui religioso, nam illa Praelatio esset magis forensis, & externa, quàm spiritualis, & paterna, quam postulat religiosus status in quocunque gradu, & ordine Praelationis.

Tertiò hinc etiam certum est, quemlibet ex his Praelatis posse hanc iurisdictionem pro suis subditis alijs delegare. Probat, quia quicumque habet potestatem ordinariam, potest illam delegare, ut dicto tomo 4. latè diximus: neque in præsentì est vlla ratio limitandi hoc generale principium, seu faciendi exceptionem. Imò est hic quiddam speciale adnotandum: nam inter seculares ordinarij Pastores, ut Parochi, v.g. licet possint, non tenentur suam iurisdictionem delegare, sed possunt vel nariè loquendo: at verò in religionibus hoc non esset expediens: licet enim Superior ratione sui muneris, & potestatis debeat esse paratus ad confessiones subditorum audiendas, si ipsi velint ei confiteri, non tamen debet ordinariè ad hoc illos cogere, & ideo necesse est, moraliter loquendo, iurisdictionem hanc alicui alteri delegare, cui religiosi libere confiteantur. Quòd si quis quærat, quanta, & qualis sit hæc necessitas, seu obligatio Praelati. Respondetur in primis ex natura rei videri esse grauem, quia retinere in se solo iurisdictionem hanc esset abusus quidam in illa, contra religionem sacramentalis, & contra salutem animarum subditorum, nam ob hanc causam multis periculis exponitur. In quo est magna differentia inter Superiorem regularem, & secularem Parochum, tum propter maiorem dependentiam, quam habet religiosus ad suum Superiorem: tum etiam, quia ab eo regitur in omnibus rebus, & timere potest, ne notum sacramentalis fori cum alio regimine miscatur. Maximè cum ab eodem possit suo modo in exteriori foro iudicari, & puniri. Propter quæ etiam ex proprio instituto, & regula existimo teneri vnumquemque Praelatum ad hanc delegationem faciendam, & ita etiam crescere obligatio, quauis ex hoc capite non excedat obligationem regulæ. Quia verò res hæc magnæ considerationis est, ut obligatio esset clarius, speciali lege imposita est à S.D.N. Clemente VIII. in Decreto de Reſeruatione casuum pro regularibus, ubi §. 2. sic inquit, *Non licet Superioribus regularium confessiones subditorum audire, nisi quando peccatum aliquod reſeruatum admitterit, aut ipsius subditi sponte, aut proprio motu id ab eis petuerint.*

In quibus verbis primùm expendo loqui de Superioribus indefinitè, & ita comprehendere omnes tam Conuentuales, quàm maiores. Ex quo fit, necessariò teneri ad delegandam suam iurisdictionem alijs confessoribus; alioqui cogerentur religiosi illis confiteri, & ipsi eos audire. Deinde aduerto, sermonem esse de ordinarijs culpis, & confessionibus earum, non de reſeruatis, de quibus proinde exceptio adiungitur, quam infra in cap. 18. tractabimus. Præterea ponderanda sunt illa duo verba, *sponte, aut proprio motu*. nam quod sit proprio motu, excludit alterius inductionem, petitionem, aut consilium, quæ non excludit particula *sponte*, & ideo securius quidem est, ut hoc non fiat nisi proprio motu ipsius penitentis; si tamen fiat spontè, id satis erit, quia verba Pontificis disunctiua sunt: fiet autem spontè, etiam si consilium aliquod, vel inductio antecedar: cauendum est autem, ne timor aliquis

I. Assertio de
absolutione
à peccatis
indistincta.

III.
2. Assertio.

Comparatio
Generalis
cum Papa,
vel cum Archiepiscopo,
in quo definit.

aliquis reuerentialis, aut nimia persuasio, quæ est virtualis quadam præcepto intercedat: nam tunc moraliter non censetur actus fieri spontè, prout Pontifex per illa verba intendit. Denique verbum *non liceat*, præceptum est, & sufficiens ad inducendam grauem obligationem, si materia sit grauis, cuiusmodi esse videtur materia huius præcepti, cum pertineat ad debitum vsum sacramenti adeo necessarij.

VL Hinc consequenter iubet idem Pontifex ibidem nu. 3. vt Superiores in singulis domibus deputent duos, tres, aut quatuor confessarios pro subditorum numero maiori, vel minori, qui generalem habeant facultatem absoluendi à non reſeruatīs. Quod præceptum consequens est ad Superiorem prohibitionem, vt declarauit, & confirmat assertionem nostram. Addit verò, delegationem hanc esse multis faciendam, ad minimum enim numerat duos, plures autem adiungit, si necessarium fuerit. Dubius autem est sensus horum verborum: nam potest esse duplex. Vnus est, vt illic duo, vel plures confessores indifferenter pro omnibus religiosis talis domus designentur, ita vt liberum sit vnicuique religioso, cui voluerit eorum, confiteri. Alius est, vt signentur quidem plures, qui inter se habeant diuifum onus audiendi confessiones omnium; ita tamen, vt vnicuique definita pars, & certa personæ designatæ sint: neque possint, qui vni commissi sunt, alteri confiteri. Videri autem potest Pontifex intendere primum sensum, quia intendit prouidere quomodo religiosorum confessiones liberiùs fiant, ita vt propter verecundiam, vel difficultatem se aperiendi, non versentur in periculo committendi sacrilegium: ad hunc autem finem multum conferret, si confessores sint plures priori modo. Item, quia alias non esset necessarium semper duos designare, sed vnus satis esset, si pro paruo conuentu sufficeret.

VII. Nihilominus non opinor fuisse mentem Pontificis obligare Superiores religionum ad designandum plures confessores priori modo, scilicet, pro singulis religiosis. Primum, quia id non satis explicat, si autem voluisset hoc onus imponere, cum sit nouum, & extraordinarium, ampliùs declarasset illud. Secundo id colligo ex verbis illis, *Pro numero subditorum maiori, vel minori*. nam ex eis constat rationem postulandi plures, non esse vt singuli religiosi multos habeant confessores; alias non pro numero penitentium, sed pro vniuersaliusque conditione, vel indigentia essent multiplicandi confessores: ergo ratio solum fuit, vt onus diuideretur inter plures, si opus esset, quod spectat ad secundum sensum supra positum. Vnde etiam censeo non esse mentem Pontificis, vt hi confessores debeant ad minimum, ac necessariò esse duo, etiam in paruo conuentu: nam illa verba *pro numero subditorum*, reddunt etiam conditionalem sensum, scilicet, si numerus subditorum plures, vel pauciores confessores postulauerit: si ergo vnus confessor pro tali numero satis sit, non est voluntas Pontificis, vt duo necessariò constituantur. Idque vfu ita receptum est, vt videre maximè licet in monasterijs monialium, quibus non minus necessaria est prouidentia illius Pontificij decreti; & tamen quando numerus religiosarum magnus non est, vnus tantum Vicarius, vel confessor ordinarius ab Episcopo, vel Pralato eis solet assignari. Idque planè supponit Concilium Tridentinum sess. 25. de Regulis. cap. 10. solumque prouidet, vt, *præter ordinarium confessorem, alius extraordinarius ab Episcopo, & alijs Superioribus, bis, aut ter in anno offeratur, qui omnium confessionum audire debeat*. Vnde possumus retorquere argumentum supra factum, quia non est necessarium multiplicare hos confessores, vbi numerus religiosorum paruo conuenit.

Franc. Suar. de statu relig. Tom. IV.

forum plures non requirit, ergo vbi propter numerum plures multiplicantur, non oportet singulos designari pro toto conuentu, sed satis est vnicuique certam aut definitam partem eius committere. Quartò secluso speciali iure potest vterque illorum modorum eligi, & vnaquæque religio, vel Superior eius posset inter illos duos modos prudenter arbitrari, vel priorem eligendo, tanquam humanæ fragilitati magis accommodatum, vel posteriorem tanquam ad seueritatem disciplinæ religiosæ, & ad perfectius regimen spirituale animarum magis aptum: ergo non est verisimile, voluisse Pontificem excludere hunc posteriorem modum, & priorem omninò præcipere, præsertim pro ordinarijs confessionibus peccatorum non reſeruatorum, nam de reſeruatīs infra dicemus, in cap. 18.

Sed quæret aliquis, cur huiusmodi confessarius delegatus à nobis dicitur, & non potiùs ordinarius, sicut Prælatus ipse Conuentualis ordinarius est, non obstante iurisdictione Provincialis. Est enim considerandum, quòd licet Provincialis. Est enim considerandum, quòd licet Prælatus Conuentualis comparetur Parocho, quia ad vnàm tantum Ecclesiam, seu locum iurisdictionem suam ordinariam definitam habet: nihilominus quoad iurisdictionem habet illam superioris rationis, & quasi Episcopalem, & ideo casus habet sibi reſeruatōs, & non constituitur, vt ordinariè confessiones subditorum audiat, ergo optimè potest habere sub se confessorē, qui verè sit tanquam Parochus in hoc foro, & consequenter habeat iurisdictionem ordinariam: ergo, cum talis confessor ex legis necessitate constituendus sit pro tali munere, potiùs dicendus est habere iurisdictionem ordinariam, quàm delegatam. Et confirmatur: nam huiusmodi confessor solet à Provinciali, vel Definitorio eligi, sicut alij ordinarij officiales, & ex vi sui muneris requirit hanc iurisdictionem: ergo est ordinaria.

Respondetur, in primis à posteriori constare, hanc solum esse delegationem iurisdictionis, quia (quod ad rem maximè spectat) nō potest huiusmodi confessor suam iurisdictionem alteri committere; si autem haberet illam vt ordinariam, posset eam delegare. Antecedens patet ex consuetudine, & ex mente Prælatorum. Item est optima ratio, quia Prælati dum committunt vices suas huiusmodi confessori, eligunt industriam personæ. Vnde etiam Clemens in dicto decreto dicit, designandos esse confessores, qui sint docti, prudentes, & charitate præditi. Ergo solum eis committitur, vt per se possint talem iurisdictionem exercere, iuxta commissionem sibi factam. Denique, hæc iurisdictione pendet ex hominis concessione, & ab illius voluntate descendit: est ergo delegata. Nec refert, quòd ex necessitate legis, seu regiminis talis confessor constituendus sit, nam hoc ipsum sufficiens sit per delegationem. Quòd verò talis iurisdictione committatur à Provinciali, vel à proximo Superiore, parum refert, quia ab vtroque fieri potest per modum delegationis. Nec inuenio hoc vniuersali aliquo iure definitum: nam Clemens VIII. in dicto decreto solum dixit, *Superiores in singulis domibus deputent*, &c. quod respectiue referendum est ad eos Superiores, ad quos prouiso talium officiorum spectat: qui autem illi sint in vnaquaque religione, ex proprio iure, & modo regiminis intelligendum est.

Addendum verò vterius est, non obstante illa delegatione, vel ordinaria commissione, quam Prælatus ex officio facit, constituendo ordinarium confessorē, posse extraordinariè eandem iurisdictionem suam alijs delegare, vel ex parte Sacerdotis, dando illi directè iurisdictionem, vel ex parte subditi penitentis, dando illi facultatem ad eligendum confessorē. Hoc constat, quia ordinaria

L potestas

VIII.

Quæstio: cula subor- ta, an con- fessor iuxta Clementem designan- dus, dicen- dus sit dele- gatus.

IX.

X.

